

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Vojtěch Círús
Téma práce:	Služkou nebo družkou: Austrokatolicismus jako model katolického státu nebo státního katolicismu?
Rozsah práce:	460 403 znaků
Datum odevzdání práce:	2. 9. 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Vztah státu a církve (resp. církví) je i v 21. století naléhavou společenskou otázkou, v České republice rozvířenou i relativně nedávným pokusem o spravedlivé majetkové vyrovnání (zákon č. 428/2012 Sb.) Z tohoto pohledu je zkoumání historických kořenů a paralel nepochybně žádoucí a aktuální. Zároveň jde o téma, jež jistě není nové, ale jež stále ještě poskytuje dostatečný prostor pro samostatný, původní výzkum.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma jistě náročné je, předpokládá znalost dobových reálií, orientaci v historických právních předpisech, a stejně tak i přinejmenším základní znalosti otázek věroučných. To vše autor v plné míře osvědčil, přičemž při samotném zpracování tématu kombinoval metodu deskriptivní, analytickou a v menší míře též komparativní.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je formálně dělena na čtyři kapitoly, které jsou dále vnitřně členěny do dvou úrovní podkapitol. S ohledem na rozsah práce čítající 170 stran se zdá zvolené členění jako adekvátní. Do jisté míry diskutabilní je zařazení podkapitol, které nemají komplement (3.2.1, 4.4.1).

4. Vyjádření k práci

Práci lze považovat za zdařilou a velmi zjevně odrážející skutečný a upřímný zájem autora o zpracovávanou problematiku. Za cenné lze považovat upozornění na nejednoznačné chápání pojmu „austrokatolicismus“ v dosavadní literatuře a snahu zaujmout k této otázce vlastní, argumentačně podepřené stanovisko. Autor přitom svoji pozornost neomezil jen na normativní úpravu vztahu mezi státem a církví, potažmo praktické řešení konkrétních právních problémů, které s sebou tento vztah v průběhu sledovaného období přinášel, ale dosti podrobně se věnoval i ideovému pozadí a myšlenkovým proudům, které se projevovaly jak v samotné katolické církvi, tak na druhé straně ve vládnoucích kruzích habsburského mocnářství. Jakkoliv právněhistorický přístup zůstal silný, má práce dosti blízko i k dějinám církevním, o čemž mimo jiné svědčí i výběr použité literatury.

Kvalitu práce nesnižují ani občasná „uklouznutí“. Tak na s. 91 se píše o nadvládě církve nad státem, přičemž myšlen je nepochybně pravý opak. Podepsání a vyhlášení tzv. Stadionovy ústavy je na s. 112 kladeno mylně do února namísto března 1849. Otázkou určitě je, zda lze uherského primase skutečně počítat mezi rakouské biskupy (s. 123). Cizoložství jistě není prohřeškem proti náboženské věrnosti, jak se píše na s. 162, nýbrž věrnosti manželské. Závěr práce začíná citátem, u něhož není uveden zdroj, každopádně v něm ale má být „svobodomyšlně“, nikoli „svodomyslně“. Tyto drobné nedostatky ale celkový příznivý dojem, který práce vzbuzuje, nijak nedevalvují.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	V nebyvale dlouhém Úvodu si autor předsevzal „pochopit skutečné poměry mezi státem a církví, které se skrývají za pojmem austrokatolicismus“ (s. 7), přičemž vyjádřil předsevzetí, že jeho práce „nechce jen zkoumat vývoj konfesněprávní legislativy, ale například také myšlenkové proudy, osobní postoje, ba dokonce i třeba mezinárodní situaci, protože to vše tuto legislativu a její uplatňování v konečném důsledku ovlivňovalo“ (s. 8). Lze mít za to, že tento koncept se mu podařilo velmi dobře naplnit.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Systémová antiplagiátorská kontrola našla 17 podobných dokumentů, přičemž míra podobnosti u žádného z nich nepřesahuje 5 %. Celkové procento podobnosti bylo vyčísleno na 14 %. Není důvod pochybovat o tom, že předkládaná práce je původním dílem. Autor ostatně již dříve svůj zájem o téma avizoval např. úspěšnou účastí v soutěži SVOČ.
Logická stavba práce	Práce je vystavěna logicky, výklad je přehledný a dobře sledovatelný.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor vyšel z velmi širokého okruhu dobové i moderní literatury, stejně tak právnické, jako historické či náboženské. Sympatická je snaha pracovat i s prameny primárními, i když zde se nabízí otázka, zda neměly být objektem jeho zájmu v první řadě fondy uložené v Národním archivu v Praze (a to jak v I. oddělení na Milady Horákové, kde jsou soustředěny materiály do r. 1848, tak i v centrální budově na Chodovci, kde se nacházejí materiály z druhé poloviny 19. a počátku 20. století). Použité zdroje jsou řádně citovány v poznámkách pod čarou, jejichž počet dosahuje čísla 643. Je patrné, že autor nemá v tomto ohledu s metodikou vědecké práce nejmenší problém. Vytknout lze naproti tomu skutečnost, že v závěrečném seznamu zdrojů nejsou uvedeny názvy použitých právních předpisů. V poznámkách pod čarou autor opakovaně přehodil jméno a příjmení u Miroslava Kunštáta (viz pozn. 365, 367, 397).
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Zájem diplomanta se celkem zřetelně odrazil jak ve výrazně nadstandardním rozsahu práce, tak v hloubce jeho výkladu, který lze mnoha místech označit za vpravdě detailní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce neobsahuje obrázky, grafy ani tabulky, text je naformátován standardně.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je psána čtivě a kultivovaně, nejedná se zdaleka jen o suchopárny výčet historických skutečností. Autorovi se nepodařilo vystříhat se

	zcela chyb jazykových, gramatických a pravopisných, jejich množství je ale v korelaci s rozsahem práce víceméně zanedbatelné.
--	---

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji
Navržený klasifikační stupeň	Výborně

V rámci ústní obhajoby doporučuji věnovat pozornost vývoji jurisdikce v manželských sporech ve sledovaném období.

V Praze dne 23. 9. 2021

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D.